

DR. GALLAI ISTVÁNNÉ TRINGER MARGIT: *Árny és fény. Életem története*, kiad., szerk. Komáromi Gabriella, Kaposvár, Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata, 2018

A zene hallgatása egész lényünket megérinti: átjárja, megtisztítja, és felemeli Isten közelébe. Aki a hivatásának választja a zene közvetítését, tanítását, az a művészet által megszentelődik, és életén keresztül sugározni is kezdi azt. Gallai Istvánné Tringer Margit hosszú évtizedeken keresztül tette ezt. 54 évig tanított zongorát a kaposvári Liszt Ferenc Zeneiskolában, mellette a város társadalmi és a hitéletébe is bekapcsolódott. Nemzedékeket nevelt a zene szeretetére, 24 zenetanárt indított el a pályán. A tantermet, ahol tanított, 2018 őszén róla nevezték el. Küzdelmes életének történetét *Árny és fény* címmel személyes hangú önéletrajzi írásában rögzítette. A kötet Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata kiadásában látott napvilágot, amit ő már sajnos nem érhetett meg. A kéziratot Komáromi Gabriella rendezte sajtó alá.

Napjainkban előtérbe került a családtörténet-kutatás. Az adatok rögzítésén túl azonban kevesek jutnak el oda, hogy összefüggő történetek formájában is leírják családjuk múltját. A szerző alapos kutatást folytatott: a családban szájhagyomány útján fennmaradt apró mozaikdarabokat rakta össze élettörténetét. Ősei életének színtereit is igyekezett megtalálni (például órásmester nagyapjának házát is felkutatatta Selmecebányán).

A könyv első részében az anyai és apai nagyszülők sorsát fejteli fel. Neményi (Neumayer) Andor, az anyai nagypapa már gyermekkorában elvesztette szüleit. Dombóváról gyalog érkezett meg Kaposvárra az árvaházba. Küzdelmes élete mesebe illő fordulatokban volt gazdag, de végül kiteljesedett: megtalálta szerelmes társát, a szenvedéllyel művelt órásmesterséget. Feleségével, Herminával ötven évet éltek együtt, és hat gyermeket neveltek fel. Az első világháborúban fél év alatt kettőt is elvesztettek.

Az apai nagyszülők (József és Rozika) Andocson éltek, dolgos parasztemberek voltak, két lányt és négy fiút indítottak útjukra. A családi kötelékek világokat kötöttek össze. A legkisebb fiú volt az apja. Ferenc mérnöki diplomával sem tudott elhelyezkedni a gazdasági válság éveiben, ezért az 1930-as években Dél-Amerikába emigrált. Meg is gazdagodott. Menyasszonya utánament, és 1934-ben Margarita Francisca néven kislányuk született Montevideóban. A boldog gyermekkor élményei meghatározóak voltak. Testvérével mindvégig „spanyolul” játszottak. 1939-ben a család hazaindult Magyarországra, és a Felvidéken telepedett le, hogy osztozzanak hazájuk sorsában, bármi is lesz, és szereteteink közelében legyenek.

Az elmesélt egyéni sorsok olyan kalandosak, mintha csak regényt olvasnánk. De a kötet kordokumentum is. A 20. századi történelem sorsfordító eseményei, amelyeket Tringer Margit személyesen élt át: fiatal lányként megtapasztalta a második világháború rettenetét. 1945-ben lovas szekéren menekült a család felvidéki ottho-

nából a Salzkammergut világába. De a háború után hazatértek Ausztriából is. Pedig sok jó nem várt rájuk. Sok mindent átélt a család a történelem viszontagságaiból. Megélte a kitelepítést, a kuláklisát, a vallásosság bűnné válását és még sokféle megaláztatást. Semmi se kopott történelmi lecke ebben a kis könyvben. Minden úgy szerepel, ahogy a családot érintette. Szerzőnk látta, ahogy apját az ÁVH emberei elhurcolják, fogságba viszik, de nem akart semmit se megtorolni, se elfelejteni.

Vajon mi adott erőt a túléléshez még a legreménytelenebb helyzetben is? A könyvön átvezet egy csodálatos „fonal”, amely a szenvedések, megpróbáltatások (árnyék) mellett az öröm, a szeretet (fény) felé vezet. A család a történelem hányattatásai közepette is megőrizte istenhitét, és erről tanúbizonyságot is tett. Káderlapjukon az állt, hogy templomba járnak, ezért osztályidegenek. A hátrányos következményeket mindennapi életükben is megtapasztalták. Ennek ellenére Margit életén áldás volt: sokféle tehetséggel áldotta meg a sors. Hiába ígért matematikusi pályát ez a talentum, kutatóvegyész is hiába akart lenni, nem sikerülhetett. A sors akadályozhatta ugyan, de nem tudott kifogni rajta: kéznél volt a zongoratudása, élethivatása lett a zene.

A boldogság se kerülte el, kereste is. Korán találkozott a szerelemmel, férjhez ment, szült három tehetséges lányt. (Tíz unokát és hat dédunokát hagyott itt a világban.) Zongoratanári diplomáját már két kicsi gyermek anyjaként szerezte meg Pécsen, a Zeneművészeti Főiskolán. Elnyerte a zongoratanárok legmagasabb díját, Somogyban a Prima Primissimát. Külföldi konferenciákon adott elő, három nyelven.

Bejárta a nagyvilágot, Uruguaytól a Szentföldre. Szerette az óceánt és a Balatont. A szeretetéből mindennek és mindenkinek jutott. Két szenvedélye volt: a család és a zene. Árnyékban és fényben a hite tartotta meg. A tanítás gyönyörűségéről ezt írta: „Óriási a felelősség nekünk, tanároknak, hisz fel kell ébreszteni a gyermek képzeletét, szunnyadó vágyát a jó és szép iránt. Meg kell tanulnunk átadni önünk legjavát, a lélek és szellem valamennyi képességét, erőforrását, mindazt, amit a Mindenhatótól ajándékba kaptunk.”

Szavait sikerült tettekre váltania, életét könyvbe zárnia. Zongorajátékát videók őrzik, kottáiba belelapozhatunk a zeneiskola könyvtárában. Köztünk marad. Életének példája élni segít. Emléke bennünk él tovább, s most már könyve is élteti, a könyv pedig a család évében jelent meg.